

خوي عاشيقلاري

يازار: عليرضا ذيق

zihagh@yahoo.com

خوی عاشیقلاری

علیرضا ذیحق

بیرینچی چاپ: 1382 - آورین درگی سی

الکترونیکی نوسفه: (2008) 1387

آلاهیئ آری ایله

ایپینره کی لر :

- 1- عاشیق اعلان طالبی 5
- 2- عاشیق مناف رنجبر 20
- 3- عاشیق محبوب رنجبر 24
- 4- عاشیق یحیی دهرچی اوغلو... 26
- 5- عاشیق سیفعلی 27
- 6- عاشیق تقی لطفی 29
- 7- عاشیق ابراهیم مهدیخانی 32
- 8- عاشیق علی افسر لک 34
- 9- عاشیق قورجان صفر خاخراده 35
- 10- عاشیق خدییم عباس زاده 37
- 11- عاشیق جلیل اسدلو 39

- 12- عاشیق یحیی یوسفی 40
- 13- عاشیق اکبر لک 41
- 14- عاشیق خلیل نمازی 43
- 15- عاشیق خلیل ورمزیاری 45
- 16- عاشیق شمسعلی ابراهیمی .. 48
- 17- عاشیق آلاهوردی صفرعلیزاده... 51
- 18- عاشیق رسول موسی زاده 53
- 19- عاشیق غلامرضا اژدری 56
- 20- عاشیق محرمعلی سلمان خوه سی... 58
- 21- عاشیق علیرضا ابادری 62
- 22- عاشیق تقی ابادری 64
- 23- عاشیق علی رحمانی 66
- 24- عاشیق عا جباس تاج خاتونی... 71
- 25- ضمیمه :
- * در سوک عاشیق املان / علیرضا ذیق ... 77

عاشيق اصلاڻ ڀن حيات و
يار اديجليغي

موعاصير ساز شاعيرلر يميزدن " عاشيق
اصلاڻ " 1287 گونش ايلينده " خوي " شهري
نين " حمزيان " كندينده آنادان اولوب دور.
آتاسي " نجف كيشي " وفاميلى " طالبي "
دير . عاشيق اصلاڻ ڀن اوستادي رحمتلي "
عاشيق اسد " ايدي. او ، اوره گي وطن

عشقیله چیرپینان احساسلی شاعیر
لریمیزدن دیر. عاشیق اصلان خلق شعری
نین موختلیف نوع لرینده طبعینی سینامیش
و شعرلر یازمیشدیر. اونون یارادیجیلیغیندا ،
آنا یوردا سونسوز محبت و آنا دیلینه
حؤرمّت و باغلی لیق آیدین شکیلده
گؤرونمک ده دیر. نّچه ایل بوندان قاباق "
لندن " فاکولته لری دعوتلیسی اولاراق "
لندن "ه گئتمیش و اورادا آذربایجان خلق
ادبیاتی نین نمونه لرینی او جومله دن " شاه
اسماعیل " حاقیندا بیلدیقی داستانلاری
ساز و سؤزله بیرلیک ده تقدیم ائتمیش دیر
بورادا عاشیق اصلان ین یارادیجیلیغیندان
بیری جیدّی و دیگري طنز ایکی نمونه نقل
اؤدلمیش دیر:

گول تبريزيم

آذر ائلي جوشار داشار دونيا واركن آزاد ياشار
قارتال كيمي داغلار آشار ائل تبريزيم گول تبريزيم
گل درديمي بول تبريزيم

گؤزه ل اولار يايين قيشين صفاليدير داغين داشين
دوشمان آتين ديده رديشين ائل تبريزيم گولتبريزيم
گل درديمي بول تبريزيم

آذربايجان بير واخت اولار ائل دريا تك جوشوب دولار
ياغي لرين رنگي سولار ائل تبريزيم گول تبريزيم
گل درديمي بول تبريزيم

ياد جانينا اود سالارسان دوشمان لاردان باج آلا رسان
آزاد اولوب شن قالارسان ائل تبريزيم گول تبريزيم
گل درديمي بول تبريزيم

"عاشيق اصلان" گل ايمانا صيدقي باغلا او سويحانا
ائل يولوندا اول مردانا ائل تبريزيم گول تبريزيم
گل درديمي بول تبريزيم

بوغاز دردی

بوغاز سنی خار اولاسان بوی آتمامیش تتر سولاسان
گۆرمه دیم بیرجه دویاسان اوخشاییر سان ماره بوغاز
چیخسین سینه یا ره بوغاز

یولوم دوشه رکن بازاره سالیرسان منی آزاره
نفسیم دوشورآلما ناره گتدین منی جانه بوغاز
چیخسین سینه یا ره بوغاز

انده نده میوه لر نازی بییه نده وارلی لار غازی
سیزلاییر "اصلان" سازی قارقیش دئییر ناره بوغاز
چیخسین سینه یا ره بوغاز

باش آی مَز دیم نامرد یادا گووه تر دیم یاخشی آدا
آدسانیمی وئردین بادا سن سن اوزو قاره بوغاز
چیخسین سینه یا ره بوغاز

بوغاز سنی دویورماغا کول با شیوا سُووورماغا
سولا ساغا قاچدیم قاغا* منت چکدیم یاده بوغاز

علیرضا ذیحق
چیخسین سنه یاره بوغا ز

- قاغا = داداش
- بو یازی عاشیق اصلان (1287- 1378) دونیاسینی دَییشمه دن یازیلیمیشد یر.

عاشیق اصلان اولورسه ده یاشایاجاق او بیر صنعت چی!

قىش ىن سازاقلې ايلك گونلرىندە،
«ساوالان» لا بويلاشان قارلى و قارلى
«اورىن» ىن چايرلى چىمنلى بر اتە يىندە
كۆكلو و قوجامان بىر آغاچ سس سىزجە قول
بوداق اولوب توپراقا دوشسەدە، اونون
ياشار ياشىل لىقىن، أنلى اوجا بوي بوخو
نون و اورە يىندن چاغلايىب حياتلا قارىشان
دوم- دورو سايىسىز بولاق لارىن
خاطره سىنى، «چلە خانا» و ورغونلارى
هئچ اونودمايا جاقلا.

ائللر- اوبالار هلەدە يورقونلوق
لارىندا، ايندى لىك دە گلە جكدە، اونون
كۆلگە سىنى آرايىب سىنە سىندن چاغلايان
بولاقلاردان دويونجا ايچمك ايستەيە جكلر.
«اصلان» سسى داغ درە دە شاققىلدا جاق
و «صدفلى ساز» ككلىك كىمى

قارقىلداماقلا، انسانلارین خاطیره سینده و
آذربایجان مدنیتی نین مکتوب و شفاهی و
ارلیقین دا، بؤیوک بیر یئر توتاجاق دی.

«عاشیق اصلان» هوندور آغاج تک یئره-
توپراقا قاووشسادا، اونون کؤکو بوتوپراقدا
یاشایاجاق. ایلک باهار اولدوقودا اونون یئنی
جه گویهرمیش بوداقلاری هر بیر یئر قول
آتاجاق. گزیب دولشارکن اونو گورهجه ییک
«حمزیان» داغلاریندا، «زلزله بولاغیندا»
یئرله شن چاییرلی چیمنلرده، «چله خانا»
درگاهیندا، «ربط» له یاخین «شمس تبریز»
مزاریندا و ائشیدهجه ییک حزین و مخمل تک
یوموشاق سسی له سؤیله ن سایی سیز
شعرلر، عاشیقلارین سؤز و سازلاریندا.

«عاشیق اصلان» اؤلورسه ده
یاشایاجاق، او بیر صنعتچی 20 نچی یوز
ایل لیگین بیتمه سینه اون گون قالان 91
یاشیندا فانی حیاتا گؤز یومورسادا،
«شهریار» دئمیشکن «گؤزلرین آخیرا

قالمیشی ایدی» و گۆزل لیکلر سولورسادا،
عطیرلری- دادلاری انسانلار لایئنی بیر حیات
تاپاجاق دیر.

15 یاشیندان باشلاپ اراق 75 ایل دن
آرتیق عاشیق لیق صنعتی نن یاشایان او
بؤیوک ساز استادی، خلقین اوره یینده تخت
قوروب اوزاق ائلرده اوبالاردا اؤز صفا و صاف
لیقی لا جماعتین محبتین قازانیر سادا،
اونون عظمت لی و دهیرلی خیدمتی،
آذربایجان عاشیق داستانلاری و ساز
هاوالارینی اؤز استادی «عاشیق اسد» دن
کی 19- نجی یوز ایل لیگین اکینجی
یاریسیندا خویدا دوغولموش و 20- نجی
عصرین 30- نجی ایللرینده وفات
اتمیشدی، اؤیره نمه سی و یئنی نسیل لره
باشاریلی بیر حالدا چاتدیرماسی ایدی.
عاشیق اصلان ین سؤیله دیگی چوخلی
داستانلارکی سازلا- سؤزله تویدا دو
گونده، عاشیقلار قفه سینده، رادیو و

تلویزیون‌دا، دانشگاه‌لاردا و خصوصاً 1975
نجی ایله لندن دانشگاهی-نین شرق
شناسلیق بۆلومونون دعوتلی سی اولاراق
وئردیگی کنسرت‌لر و چیخیش‌لار، قیزیل‌لار
قدر قیمت تاپان کاست لرده ضبط اولوب
آذربایجان ادبیات و فولکلور و ورغونلاری نین
شخصی گنجینه‌لرینده اؤزونه بؤیوک بیر یئر
آلیر.

«عاشیق اصلان» ین موسیقی
باجاریقی و بدیع ادبی یارادیجیلیقی،
چئشیدلی شعرلرینده و سازچالیدقا
قودرتلی پنجه لریده کی اؤز دؤو رونده
تایسیز و رقیب سیز ایدی، آذربایجان ادبیات
خادم‌لری-نین مارقینی قازانارکن، بؤیوک
ادبیات شناس «دکتر جواد هیئت» ین 1367-
نجی ایله چاپ اولان «آذربایجان شفاهی
خلق ادبیاتی» آدلی کتابیندا اونون حیاتی و
یارادیجیلیقی حاقیندا قیساجا اولورسادا
فایدالی معلومات لار وئریلیب دی.

«عاشيق اعلان» ين شعرلي ايران
اسلام انقلابي نين ظفريندن سونرا،
چئشيدلي ژورنال لاردا چاپ اولاركن «دده
قورقود» «وارليق» و «انقلاب يولوندا» آدلي
مطبوعاتدا ايسه آرا- سيرا اؤز عكسيني
تاپير و اونون شعرلرينه و اونا اتحاف اولان
شعرله و يازي لارا ده يهرلي يئر وئريليير.

اونون اوزون و بارلي عؤمري، چوخ لي
روحي آجيلار و مادي سيخينتيلار ايچره
كئچسه ده، صنعت حياتي بير اقيانوس تك
درين، گئيش و بركت لي ايدي. خويون
«حمزيان» كندينده دوغولوب بويا باشا
چاتسادا بوتون خوي، سلماس و اورمو
ماحالي نين دويون لرينده دعوتلي اولاراق
اشتراك ائديب هله ده اونون سسي، سؤز و
نغمه سي اوزه رينده آراشديرمالار اولاجاق و
«اعلان» تخلص لي دويغولو شعرلريني
كاست لردن ييغيب مكتوب لاشديرماق،

آذربايجان مدنيت سئۈهن لرين نين بۇيوك بير
وظيفه سى اولمالي دير.

او 50 ايل دن آرتيق خوي شهري نين
«دوز ميدانيندا» كي تبريز يا انقلاب خياواني
نين اول لرينده دي، «دهقان آزاد» آدلي
عاشيق قفه سى نين با ني سى اولاركن
عاشيق ليق صنعتي له آليشان چوخلي
شاگرد لرين استادى اولوب اونلارين هر
بيريسى اۇزلرينه ايندي سايبيلان بير عاشيق
دىلار. «عاشيق اصلان» گنج ياشلاريندا
«عاشيق حسين جوان» لايخين دوستلوق
سورموش و اونو آن چوخ سئودىگي عاشيق
آدلانديريردي.

«عاشيق اصلان» اۇز شخصى حياتيندا،
آلاه تعالى يا اينانميش اعتقادلي بير
مسلمان ايدي و اوروج نامازيندا هميشه برك
و تعصبلي ايدي. اونون اۇلومو 1378- نجى
ايلين دي آيى نين بيرينده اوز وئره ركن،
بوتون آذربايجان ادبيات وورغونلارينى

عليرضا ذيق

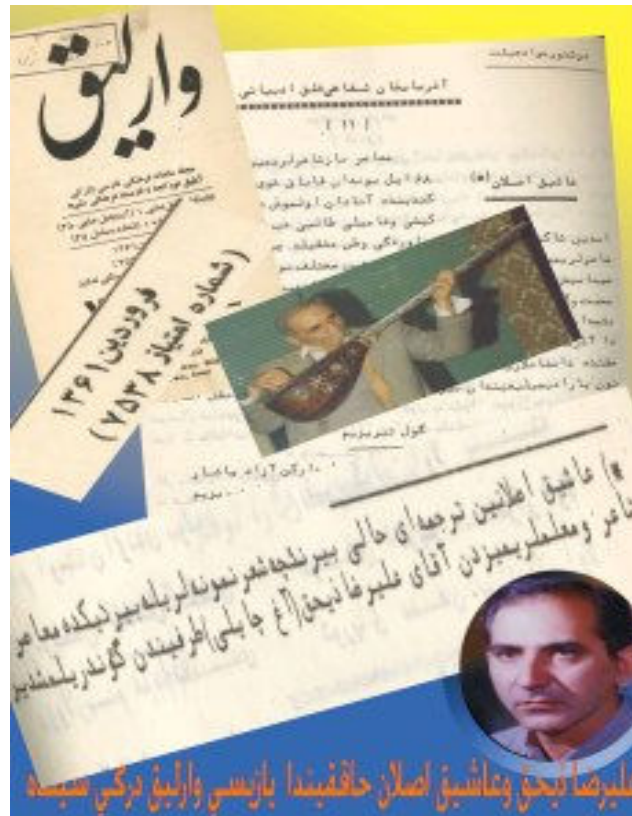
اينانيلماز حالدا درين بير ياسا و كدره
دالديردي. اومودكي بوتون آذربايجانلي لار،
عظمتلي بو ساز استادينين آدينين
ياشاتماقدا و اونون كاستلرينين اؤز
شخصي گنجينه لرinden چيخاريب رسمي
مجوزلر ايله يايماقدا، آلرinden گليني
اسيرگه مه يه لر.

خوي - 78/10/8

- اورين و چله خانا خوي شهري نين آدليم
داغلاريندان ديلار
- حمزيان خويون كندلريدن دي
- زلزله بولاغي صفالي بير يئر آدي دير خوي دا
- ربط، عاشيق اصلانين ياشاديقي محله نين آدي
دير.
- شمس تبريز مزار ي عاشيق اصلانين ياشاديقي
اؤين ياخين لاريندا دير.

خوی عاشیقلاری

- عاشیق اصلانین سیجیللی ده دوغوم ایلی
1296 گونش ایلی قید اولونسادا اوون اؤز سؤیله
دیگینه گؤره 1287 نجی ایلده دوغولموشدور.

عاشيق اصلانا اتحاف

بولاق كيمي، سينه سي سوز چاغلان
سازدوشونده گنجه-گوندوز آغلان
هر بير سوزو سينه لري داغلان
اودوركي وورغونام سازي- سوزونه

اثلين دردين اوسۇ يله بير سازيله
سازين سسين روحلانديرير سوزيله
الفت قاتار باهاريله يازيله
اودوركي وورغونام سازي- سوزونه

صدفلي ساز ككليك كيمي قاققيلدار
اصلان سسي داغ- دره ده شاققيلدار
قاينار بولاق كيمي، جوشار پاققيلدار
اودوركي وورغونام سازي- سوزونه

شهرتي توتوبدور خويي، سالماسي
محبت پايلايار عالمه سي
اسكىلمه سين باشيميزدان كؤلگه سي
اودوركي وورغونام سازي- سوزونه

59/7/19 - چورس عليرضا ذيق

عاشيق مناف رنجبر

عاشيق مناف رنجبر خويون اوستاد
عاشيق لاريندان ديركي 1338- نجي ايلده
سلماسين «وردان» كندينده دوغولوب دور. اونون
اصلي سلماسدان اولسادا، اوزون ايللردير خوي دا
ياشاير و دئمك اولار اينديليك ده خوي شهري نين

ساييلان صنعتكارلاريندان دير. عاشيق مناف لاپ او
كيچيك ياشلاريندان عاشيق موسيقي سینه
كۆنول باغلايب آرزو ديلگي بير گون عاشيق
اولماق ايدي. اونون ايلك اوستادي عاشيق
ميرزه علي اولوب كي سلماسين «چۆچه ميس»
كندينده ياشايردي. سونرالاردا عاشيق ليق
صنعتي ني كاميل لتمك ايچون رحمتلي عاشيق
درويشين خيدمتينده اولوب چوخلي داستانلاري و
ساز هاوالارينني اونون يانيندا تكميل ليش ديريب.
عاشيق منافين رحمتلي عاشيق اصلان طالبي دن
اۆيره نديك لري ده چوخ اولويدور و اۆز دئديگي كمي
«افرزو و معصوم» داستانيني عاشيق اصلان دان
اۆيره نيب دير.

عاشيق منافين جوشغون شعر طبعي واردي
كي شعرلريني «محمود اوغلو» تخلصي ايله دئير
و اونون شعرلري چوخلي عاشيق لارين ديللر ازيري
دير. عاشيق مناف 1364- نجي ايلدن شعر دئمه يه
باشلايب دير و نچه دفتر شعري واردير كي بو

گونه‌جان اونلار کیتاب شکلینده چاپ اولوب
یا ییلماییب لار.

عاشیق مناف آذربایجان عاشیق
داستانلارینین چوخونو اوخویوب سؤیله‌رکن
کاستلره ییغیب دیرکی آذربایجانین چوخلی ائل-
اوباسیندا بو کاستلر یاییلاراق عاشیق منافین
شؤهرتی نی آرتیریب دیر. اونون کاسته ییغدیقی
داستانلاردان «شاه اسماعیل» و «بئجان اوغلو» نو
آد آپارماق اولار.

عاشیق مناف شعردن باشقا یئنی عاشیق
داستانلارینین دا یارادیجی سی اولوبدور و اونون
«حسن له صیاد» داستانی بیر داستان دیر کی اؤزو
قوشوب یارادیب دیر. عاشیق مناف خوی دا یاشایان
آدلیم عاشیق لاردان آد آپاردیقدا سازدا و سؤزده
عاشیق غلامرضا اژدری و عاشیق یحیی دمیرچی
اوغلونو سئودیگی عاشیق لار آدلاندیریر و «عاشیق
علیرضا اباذری» نی سس ده لاپ قدرتلی عاشیق
بیلیر. بو گؤرکملی عاشیق دان بیر دیوان شعری بیر
لیکده اوخویورق:

ايلقار

چوخ دولانديم بو دونياني بير عدالت يوخ دي يوخ
نه حق واردير نه ده ديوان دوز قضاوت يوخ دي يوخ
هاممي دئير حق منن دي گوناھکاري گورمه ديم
ايلقار نه دي ايمان نه دي پاك صداقت يوخ دي يوخ
اينسانليقا بو بازاردا داھا قيمت قالمادي
گويولره لکه دوشوب دوغرو نيت قالمادي
غافيل لردن سوز ائشيتديک خوش نصيحت قالمادي
قان سويويوب همت اولوب داي سخاوت يوخ دي يوخ
شاشقين اولوب دوز فيکرلر شيطان بيزدن باج آلير
دوزتر پشه ن آج دان اولور آيري گونده اوزالير
فته فساد جوانلاشير انسانيت قوجالير
مردانه ليک مردليک دن بير علامت يوخ دي يوخ
«محمود اوغلو» سنده داھي اوز حاليندا قالمادين
اوزون آرزو قيسا عؤمور دوغرو کامين آلمادين
چرخ دولاندي گونلر کئچدي ايسته ديگيم اولمادي
رحم ائيله ييب آل دن توتماق بير مرحمت يوخ دي يوخ

عاشیق محبوب رنجبر

عاشیق محبوب رنجبر اوستاد عاشیق،
«عاشیق مناف رنجبر» ین قارداشی دیرکی 1353
نجی ایلده سلماسین «وردان» کندینده حیاتا گؤز
آچیب دیر. اونون اوستادی، اؤز قارداشی عاشیق

عليرضا ذيق

مناف اولوبدور و اؤز دئدي يي كيمي 13 ياشي
اولاراق عاشيق ليقا هوس گؤستريب و ائله او
ياشلاردان قارداشي عاشيق منافين يانيندا توي دو
يون لره آياق آچيب دير.

بو گنج عاشيق بر مدت ده رحمتلي اوستاد
عاشيق، اورمولو عاشيق درويش ين يانيندا
شاگيردليق ائديب بو صنعتي تكميل لش ديرمك
ايچون اوندان اؤيره نديكلري چوخ اولوبدور.

عاشيق محبوب، گؤزل، گور و يوموشاق بير
سسە ماليك دير و سازي اوستاليق لاچالير.
اوقارداشي عاشيق منافلا بير ليكده خويون
جمشيد آباد محله سينده «عاشيق قفەسي» نين
باني لريندن دير.

عاشيق يحيى دميرچى اوغلو

عاشيق يحيى اسماعيل زاده كى ائل ايچينده
دميرچى اوغلو آديله شهرت تاپپ دير 1341 نجى
ايلده خويون «كورته» كندينده آنادان اولور.
عاشيق يحيى دميرچى اوغلونون اوستادي
«عاشيق مناف رنجبر» اولوبدور و 1366- نجى
ايلدن توي دويون لرده اشتراك ائتمك له عاشيق
ليق صنعتينه رسمي-حالدا آياق قويور. عاشيق
يحيى دميرچى اوغلونون گورو اورهيه ياتيم بير
سسى وار و آذربايجان ساز هاوالارينى باجاريق لا
چالا بيلير.

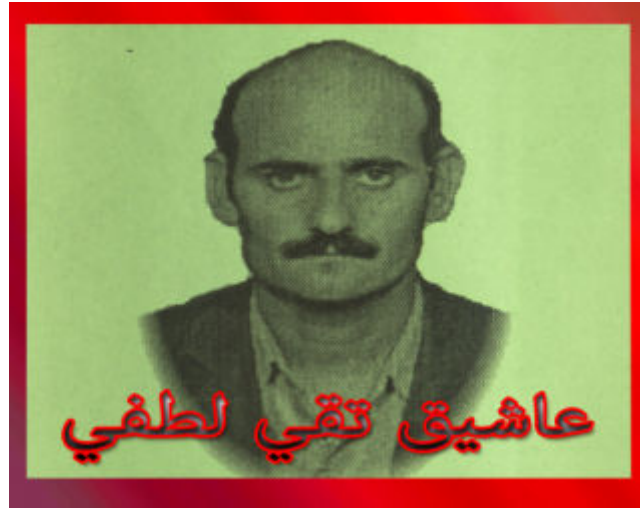
اؤز دئديگي كيمي آذربايجان عاشيق
داستانلاريندان اوتوز داستانى كاميل حالدا بيلهرك
«عابباس توفارقانلى»، «علي شاه»، «شاه
اسماعيل»، «قانتورالى» و «جمشيدشاه»
داستانلارينى لاپ چوخ سئودىگي داستانلار
آدلانديرير.

عاشيق سيفعلي

عاشيق سيفعلي خويون «چير» كيندينده
1358 نجى ايل حياتا گوز آچيب 19 ياشيندان
عاشيق ليق صنعتينه باشلايبدير. اونون اول
لرده اوستادي اولمايب عاشيقلاردان گور- گوتور
ائدهرك بو صنعتي اؤيره نمهيه مارق گؤستريب دير.
آنچاق ايندي ليكده اوستاد عاشيق، عاشيقعلي
رحماني نين شاگيرد ليگيني قبول ائدهرك بو
صنعتي تكميل لشديرمهيه جان آتير. عاشيق
سيفعلي چوخلي عاشيق داستانلاريني بيلهرك
لاپ ياخشى بيلدي ي داستانلار عبارتديلر
«طاهير ميرزه» و «زهره» دن. بوگنج عاشيق
شعرلرينده «قوربان اوغلو» تخلص ائدهرك چوخلي
گؤزل شعرلرين ياراديجي سي اولوبدوركي بير
شعريني بيرليكه اوخوپوروق:

باهار فصلی یاز آیلاری گلنده
بولبول جهجه وورور گول فرحله نیر
یاخچی اولار یاردانیشا یارینان
دوداق دربه نی بن دیل فرحله نیر
یولوم دوشدو «خنه یه» دن کئچنده
من اونو گؤرموشدوم بیلدیر بیچین ده
عاشیق عابباس اوخور باغین ایچینده
میضراب سازا ده یجک تئل فرحله نیر
«قوربان اوغلو» درده غمه بولندی
دولانمیشام تبریزئیکان مرندی
وار اولسون «ائواوغلو» مَرکان کندي
عاشیق لار اوخویور ائل فرحله نیر

عاشيق تقى لطفى

عاشيق تقى لطفى، ساز اوستادي دير و
سازي رحمتلي عاشيق اعلان طالبى دن بوتون
لوك له اؤيره نمك له ايندي ليك ده خيون لاپ قابيل
ساز چالان عاشيق لاريندان دير. عاشيق تقى

لطفى نين آتاسى دا عاشىق ايدى كى «عاشىق
علسگر آبا تئىلى» يە معروف ايدى و اونون
شاگيردلرinden بىرى «عاشىق خليل ورمىزار» دىر.
عاشىق تقى لطفى 1335-نجى ايلده خويون
«آباتتى» كندىنده دوغولوب لاب خىردالىق دان
عاشىق لىق صنعتى نه اورەك باغلايىرو آتاسى نين
ساز و سؤزونه واله اولور. عاشىق تقى نين
عائلهسى اونون 10 ياشى اولاندا كنددن خويا
كۆچورلر و ايلك اوستادلارى «عاشىق خليل
ورمىزار»، «عاشىق على اكبر عسگرى» و
«عاشىق حيدر لطفى» اولور. آنچاق بىر گون
عاشىق اصلانين محضرينده اولاق، عاشىق اصلان
اونون پنجه سىنى سئوهركن اؤزونه شاگيرد ائدير.
اون ايل دن آرتىق عاشىق اصلانين شاگيردى اولور
و ايندى لىك ده تكجه عاشىق دىر كى عاشىق
اصلان چالان بوتون هاوالارى باشاراتلا ايغا ائدير.
عاشىق اصلان حاققندا اونون خاطيره لرىنى
سوروشدوقدا، گوزلرى ياشاركن بئله دئير:
«چوخلى توي دويون لرده بىرلىكده اولوب اوندان

عليرضا ذيق

دونىالارجا خاطيره م وار. آنجاق بونو دئمه لي يم كي
رحمتلي چوخ اعتقادلي بير اينسان ايدي و شرف
ناموسدا اوندان پاك بير اينسان گورمه ميشم.
اونون سازي سسي، آذربايجان عاشيق
صنعتي نين فخري ايدي و سسي نين زيل ليقى و
ساز چالاركن پنجه سي نين قدرتي هئچ بير
عاشيق دا گورونمهييب و گورونمز».

عاشيق تقى لطفى نين گؤزل شعر طبعي
واركي قوشدوغو شعرلردن بيريني بيرليكه
اوخويوروق:

وطن

سني گوروم ياشا وطن	گونش دن آلهام آليرسان
يئتير بويلا باشا وطن	قوينوندا اعلان ايگيتلر
ستارخانلي ائليميزي	دونياهامي تانير بيزي
دوشوب داشدان داشاوطن	كوواغلونون قيلينچ ايزي
داغيدار آغ سارايلاري	قوچ بابكين هارايلاري
گرك حددن آشا وطن	دوشمانين آه و واي لاري
عاشيق تقى سنه قوريان	آنا يوردوم آذربايجان
اينجي مه رم حاشا وطن	اوغروندا بويان سام آل قان

عاشيق ابراهيم مهديخاني

عاشيق ابراهيم مهديخاني كي «عاشيق ابراهيم سراولي» و «عاشيق دنيز»ه معروف دي 1333- نجي ايلده چاپارانين حسن كندينده آنادان اولور. اوشاقلق دان عاشيق صنعتي نه كؤنول وئرهن بو عاشيق، آنجاق 23 ياشيندان بو صنعته اوزگيتيرير و سؤز صؤحبتي قارداشي «اردشير مهديخاني» دن اؤيره-ركن ساز اوستادي دا «عاشيق اسماعيل خنجرخاني» اولور.

عاشيق ابراهيم مهديخاني آذربايجان عاشيق داستانلاريني چوخ باشاريلي حالدا بيلير و سؤز صؤحبت ده لاپ سئودىگي داستانلاري بئله آد آپارير: «لطيف شاه، امراه، سيف علي ملوك، رافي، خورشيد بيگ، عبدالله خان و عاشيق عابباس توفارقانلي».

عليرضا ذيق

عاشيق ابراهيم مهديخاني نين قوشدوغو
شعرلردن بيريني اوخوجولارا سونوروق:

ادب اهلي

اؤزون دن دم وئرب عاشيقم دئيهن
عاشيقلق علمين بيل اوندان سورا
خلقه شريعتدن احكام دان دئمه
گؤزلريندن پاسي سيل اوندان سورا
معرفت بيلن دانيشماز نا به جا
حكمت ايله رسول گئتدي معراجا
ادب اهلي قالار هر زامان اوجا
دوشونوب دانيشار ديل اوندان سورا
ديل دانيشار بلاسين باش چكر
اورهك كدرلن سه ديده ياش توكور
«دنيز» آغلار و ارليقين غم لر سؤكر
اينسان اؤلمز كنچر ايل اوندان سورا

عاشيق علي افسرلك

عاشيق علي افسرلك خويون گنج
عاشىقلاريندان بيرى ديركى 1354- نجى ايلده
«شوربلاغ» كندينده دوغولوبدى و اؤز ذوق وچىخار
نتيجه سينده عاشيق صنعتى نى اؤيره نيپ دير.
آمما سؤز صؤحت ده و داستانلارى اؤيره نمك
ده اوستادي اورميه لي، «عاشيق مختار» اولوبدور.
بو گنج عاشىقدان بيلدي يي داستانلارى
سوروشدوقدا اوتوزجا داستاني باشاردىقندان
سؤز آچير و خويون ايندي ليك ده اوستا عاشيق
لاريندان آد آپاردىقدا «عاشيق عابباس تاج
خاتوني»، «عاشيق ابراهيم مهديخاني» و
«عاشيق تقى لطفي» نى آد آپارير.
بو گنج عاشيقين پارلاق گله جه بينه ايناناراق
اومود انديرىك اوستاد عاشيق لار واركن، اونلارين
قدريني بيليب بيليگيني بو صنعت ده داها آرتيق
آرتيرماغا تلاش انده كي يقين ليك له گله جك گنج
لرين دير.

عاشيق قوربان صفرخانزاده

عاشيق قوربان صفرخانزاده خويون گنج
عاشيق لاريندان بيرى دير كي رحمتلي عاشيق
اصلانين لاپ سون شاگيرلريندن حسابلانير.
عاشيق قوربان ساز و سؤزو عاشيق اصلان دان
اؤيره نركن دئمك اولار پارلاق بير گله جك اونون
اينتظاريندا واردي و اگر اوستادي نين تاپيشيريق و

اؤيره تديك لريني جانلا باشلا يئرینه يئتيره، عاشيق صنعتي نين آدليم سيمالريندن اولاجاقدير.

عاشيق قوربان ين قارداشي عاشيق «آلاه وئردى صفرخانزاده» ديركي اودا خويون سئويملي عاشىقلاريندان سايا گلير. عاشيق قوربان چوخلي عاشيق داستانلاريني بيلرکن «غلام حيدر»، «جمشيدشاه و عبدالله خان» داستانلاريني لاپ ياخشي بيلديگي داستانلار آدلانديرير.

عاشيق قوربان صفر خانزاده خوي عاشيق لاريندان دانيشديقدا، عاشيق غلامرضا اژدريني چاغداش آذربايجان عاشيق لارينين ساز دا و سوزده آن باشاريلي سي و عاشيق عليرضا ابادريني سس ده چوخ گؤرکملي عاشيق لاردان بيلير.

عاشيق قوربان صفرخانزاده 1357 نجى ايلده خويون «وار» کندينه دوغولارکن ايندي ليک ده خوي دا ياشاير و ائل اوبانين توي دويون لرينه ايشتراك ائدير.

عاشیق ندیم عباس زاده

عاشیق ندیم عباس زاده ایندی لیک ده خوی دا
یاشایان چالديرانلي عاشیق لاردان دیر. اوستادي
«عاشیق محمد پور اسماعیل» اولوب كي 78
نجي ایلده وفات ائديب دیر. او 10 ایل اوستادينا
شاگيردليق ائديب بوتون ساز هاوالارينی
اوستادليق لا چالیر و چوخلي داستانلاري دا
ازبردن بیلیر.

«عاشیق ندیم» ين دوغوم ايلي 1343 نجی
ایل اولراق چالديرانين آغ بولاق کندینده
دوغولوبدور. او عاشیق داستانلاريندان «عبداله
خان»، «شاه اسماعیل»، «جمشید شاه» و
«عابباس توفارقانلي» ني چوخ ياخشي بيلدي يي
داستانلار آدلانديرير و ایندي یاشایان اوستاد
عاشیق لاردان عاشیق ابراهيم سراولي ني سؤز
صؤحت ده چوخ باشاريلي بیلیر. عاشیق ندیم،

خوی عاشیقلاری
عاشیق محرمعلی سلمان نوه‌سی له بیرلیکده
خویون تبریز خیوانین دا کی رامسر آدلی عاشیق
قفه خاناسی نین چالیشان مدیرلرین دیر.

عاشيق جليل اسدلو

عاشيق جليل اسدلو خويون وار كندينده
1342-نجي ايلده دوغولاراق 18 ياشيندان
عاشيقلقا باشلايب دير. عاشيق جليلين
اوستادي رحمتلي «عاشيق اباذر بايراملو» اولوب
دوركي ايللر بويو توي- دويون لرين آدليم
سيمالريندن ايدي. بو عاشيق دان چوخ سئودي يي
عاشيق لاردان سوروشاندا ياشايانلاردان اورمولو
عاشيق دهقاني ني آدا آپارير و اولوب گندهن لردن
رحمتلي عاشيق اصلان طالبي ني آذربايجان
عاشيق صنعتي نين آدليم چهره سي آدلانديرير.
عاشيق جليلين سینه دفترينده چوخلي
داستانلار اولسادا لاپ گؤزل جه بيلديغي
داستانلاري «صيدي»، «يوسف جمال» و «امراه»
داستانلاري بيلير.
بو گؤركملي عاشيقين اورهيه يانيم بيرسسي
وارديركي ائشيدن لري اؤزونه مفتون ائدير.

عاشیق یحیی یوسفی

عاشیق یحیی یوسفی کی «عاشیق یحیی یئستیکانلی» یا معروف دی 1343 نجی ایلده یئستیکان کندینده حیاتا گؤز آچیب دیر. اوستادی آدلیم صنعتکار «عاشیق مناف» اولوبدورکی سلماسلی اولسادا ایندی لیک ده خوی دا یاشاییر. عاشیق یحیی 27 یاشیندان عاشیق لیکا اوز گتیریب شان شؤهرتی بوتون کندلرده یاییلاراق چوخلی توی دویون لرده ایشتراک ائدیب دیر.

اوستادی عاشیق منافی چوخ سئوهرکن اونون قوشدوغو شعرلری چوخ اوستون بیلیر. عاشیق یحیی نین رحمتلی عاشیق اصلان دان دا اؤیره ندیک لری چوخ اولوبدور و اوندان چوخلی خاطیره لری واردی.

عاشیق یحیی آذربایجان ساز هاوالارینی بوتون لوك له بیلهرک «جمشید شاه»، «بابالئيسان» و «عاشیق قوربانی» نی لاپ یاخشی بیلدیگی داستانلار حسابلايیر.

عاشيق اكبر لك

عاشيق اكبر لك 1356 نجي ايلده خويون
«شوربولاغ» كندينده آنادان اولوب 22 ياشيندان
عاشيق ليقا باشلايب دير. قارداشي علي افسر
لك اونون اوستادي اولوب كي ساز و سؤزده
دهيرلي عاشيق لاردان ساييلير. عاشيق اكبر لك
خويون قوجامان عاشيقي «عاشيق عابباس تاج
خاتوني» ني چاغداش عاشيق صنعتي نين لاپ
اوستاد عاشيق لاريندان سايا گيتيرير و عاشيق
علي رحمانني ني ده خويون اينديليك ده سوادلي
و قابيل عاشيقي بيلير.

عاشيق اكبرين شعر طبعي اولاراق اونون بير
شعريني بيرليكه اوخويورق:

امام رضا (ع)

خراسان شهرينه زووار اولانلار
گؤرسه نير مقامي امام رضاني
زينت تاپيب عرش اوزوندن گؤرونور
قيزيل گونبدي امام رضاني

خوى عاشىقلارى

خدمەلرى يويوب سىلرلر
قرە كۈنىك و فاتىندا گىيەرلر
زووارلارى آغلايىبان دئىەرلر
اۋپرديم درگاھىنى امام رضانين

زووارلارى درگاھىندا قالارلار
آغلايارلار، باشلارينا چالالار
چوخ شئيلىرى بازارىندان آلارلار
سوغاتى گۈزل دى امام رضانين
آدىنا دئىەرلر امام رضا
وئردى ملعون اونا زھرىنن جزا
تۈكۈلدى ملكلر گلدى پئشوازا
اۋپدولر عباسىنى امام رضانين
زھرى ايچىپ عمامەسىنى باغلادى
شىعەلرین اورە كۈلرین داغلادى
آھويا ضامين اولدى آغلادى
غرىب اولدو آدى امام رضانين
من عاشىق اكبرم قوربان اوللام رضايە
انتظار قالميشام روز جزايە
حضرت جبرئيل گلدى صدايە
گۈرستدى قىرىنى امام رضانين

عاشيق خليل نمازي

عاشيق خليل نمازي خويون چوخ استعدادلي
گنج لاريندان ديركي 1356 نجي ايلده خويون «ديزه
بطچي» كندينده دونيايا گؤز آچيب دير. اونون
اوستادي گؤركملي عاشيق، عاشيق غلامرضا
اژدري اولويدور.

اؤز دئدييي كيمي سازدا سؤزده و ادب
معرفت ده عاشيق غلامرضانين تايي يوخدور و 11
ايل ديركي اونون شاگيردلريندن دير. «عاشيق
خليل» ين اورمولو عاشيق رحمتلي عاشيق
مختاردان دا اؤيره نديكلري چوخ اولويدور. عاشيق
خليل نمازي نين جوشغون شعر طبعي واردي كي
اونون «آذربايجان» آدلي شعريني سونماقلا بو گنج
عاشيقين پارلاق گله جه يينه اينانيريق.

آذربایجان

اصلاڤ لاردان شکارینی	تنز آلاندي آذربایجان
کوراوغلو اؤز نیگارینی	سئویب آلدی آذربایجان
افتخاریسان ایرانین	تاریخده وار آدین سانین
یازدایای داوار بیغناقین	آل الوان دي یوردون باغین
خوی شهرینده اورین داغین	توزدوماندي آذربایجان
عاشیق لار چالاندا ساری	گتیره لر باهار یازی
یوروندا خلیل نمازی	ساز چالاندي آذربایجان

عاشيق خليل ورمزيار

عاشيق خليل ورمزيار خويون قوجامان
عاشيقلاريندان ديركي 1308 نجي ايلده خويون
«خان ديزه» كندينده آنادان اولويدور. عاشيق ليقا
35 ياشيندان باشلاياراق رحمتلي «آباتئي-لي
عاشيق علسگر، اونون اوستادي اولوب 40 ايل دن
آرتيق بو صنعت ده جانلا باشلاچاليشيب دير.

عاشيق خليل ورمزيار خويون چوخ كندلري نين توي
دويونلرينده ايشتراك ائدهركن خلقين سئوگي
سيني قازانان عاشيق لاردان دير. او رحمتلي
«عاشيق اصلاني» چوخ سئودي يي عاشيق
آدلانديريب و سئويله بيركي ساز چالماقدا اونون
پنجه سي اوستونه پنجه يوخ ايدي. عاشيق خليل
ورمزيار چوخلي عاشيق داستانلاريني سینه
دفترينده ازبريلر كي اولاردان «بابالئيسان»
«طاهر ميرزه»، «شكاري» و «عندليب» کيمي
داستانلاري ديله گيتيرير. قوجامان عاشيقين
قوشدوغو بير شعري بيرليکده اوخويوروق:

گؤزل ايران

شن آنايوردوموز اي آذربايجان
نه گؤزل آدين وار خان گؤزل ايران
شهامت شجاعت واردي داسنده
قويموشام يولوندا جان گؤزل ايران
اي بيتلر قليدن ايسته رلرسني
قهرمانلار يوردو نوحون مسکني
تاريخده يازيليب شرح ميهني
دايان دونيالار جاشان گؤزل ايران
تورپاقين قيزيل دي جواهر داشين
هر يئرده دئييلير قوجامان ياشين

عليرضا ذيق
صنعتين، معدنين قودرتلي ايشين
ساليب اولكه لره سان گوزل ايران
تام اولكه لرده دنييلير آدين
واردي عزتين اصلين نجابتين
سنيين عاشيقينم «خليل» دي جانين
اوغروندا توكولوب قان گوزل ايران

عاشیق شمسعلی ابراهیمی

عاشیق شمسعلی ابراهیمی 1343- نجی
ایله خویون چاپارا ماحالینداکی چیرکندینه آنادان
اولاراق 1368 نجی ایلدن عاشیق لیق صنعتی نه
اوز گتیرمیشدیر. اونون ساز اوستادی «عاشیق
حبیب رضالو» اولوب کی بیر زامانلار خویون شیخ

مهدي كوچه سينده اولان «عاشيق لارقفه سي»
اونون كي ايدي. سؤز اوستادي دا «عاشيق
ابراهيم سراولي» اولوب. آما اؤز دئيگي كيمي
«عاشيق علي صبح خيز» دن ده كي گوزلري
گورمه ين بير عاشيق دير و بير عبارتله سؤزون
درياسي دير چوخ اؤرگه نيب دير. عاشيق
شمسعلي چوخ ايسته دي يي عاشيق لاردان آد
آپارديقا «عاشيق اعلان طالبي» ني چاغداش
عاشيق صنعتي نين لاپ بؤيوگي و اوستادي
حسابلاير و دئيركي اوندان آلان درس لري
كيمسه دن آلاق ماحال ايدي. چوخ واختلار اونون
قفه خاناسينا گنديب هر ترپه نيشيندن بير درس
آلميشام.

عاشيق شمسعلي نين جوشغون شعر طبعي
اولاركن چوخلي داستانلاري دا كاميل ساياقا
بيلير. او «جمشيد شاه» و «عاشيق غريب»
داستانلاريني چوخ سئوديگي داستانلاردان ساير.
بو سئويملي ائل عاشيقيندان رحمتلي عاشيق

خوى عاشىقلارى
اصلانا اتخاف ائتديگى بير شعري بير گه
اوخويوروق:

عاشيق اصلانين ايتگى سي

اي آغالار ناگه خبر يئتيشدي
بوفاني دونيادان اصلان دا گئتدي
بوتون اۆلكه ياسه باتييدي
عاشيق لار اوستادي اصلان دا گئتدي
عاشيق ليق علمينده چوخ چكدي زحمت
هئچ كسه ويرمازدي دالدا تهمت
ائشيدن لردئسين روحونا رحمت
حق ايله باغلان پيمان دا گئتدي
ائل ايچينده گزه ردي مرد- مردانا
عبادت انده ردي قادير سبحانا
فخر انده رديك اونها اولان ايمان
اصلان كي مي او پاك اينسان دا گئتدي
خوي دي «باديكي» وطن حمزيان
يئتسين كۆمه بينه او شاه مردان
ائيله اوستاد گلmez چتين دي اينان
شمسعلي آغلار لقمان دا گئتدي

عاشيق آلاه وئردى صفرعليزاده

عاشيق آلاه وئردى صفرعليزاده خويون گنج
عاشيقلاريندان ديركى 23 ياشيندان عاشيق ليقا
باشلاركن ائل اوبانين آقيشيني قازانيب توي
دويون لرين واز گنجيلمهز سيمالريندن اولوبدور. بو
گوركمللي عاشيق 1354 نجى ايلده خويون «وار»

خوى عاشىقلارى

كندينده آنادان اولاراق اوستادي «عاشيق يحيى
دميرچي اوغلو» اولوبدور. عاشيق آلايه وئردى
عاشيق ليقدى كى معنويتى سئويب بو صنعتى اوز
گيترهرك رحمتلى عاشيق اصلانى حق عاشيقى
آدلانديرير و اونون نيسگيل لي ايتگى سينه گؤره
بئله دئيير:

روحي پاك پرواز ائديب كؤچوب گئتدى دونيادان
ساز سؤزه رونق وئرهن شانلى قهرمان هانى

عاشيق آلايه وئردى گؤزل بير سسه ماليكدير
و سازى اوستاليق لاچالير. اونون گنج اولدوغونا
باخمىياراق اونلارچا عاشيق داستاني ني و بوتون
ساز هاوالارينى باشاريلي حالدا بيلير.

عاشيق رسول موسي زاده

عاشيق رسول موسي زاده 1352 نجى ايلده
خويون «كله وانيس» كندينه آنادان اولاراق 20
ياشيندان عاشيق ليقا باشلاميشدير. ايللر بويو
اورمودا ياشاماق ايچون رحمتلي «عاشيق
درويش» ين قوللوغوندا اولوب اونون ساز و

سۆزوندن بىر شاگىرد كىمى فايدالانمىش دىر. اۆز
دئدى يى كىمى عاشىق دروېش دن باشقا، «قنبر
حقيرى» آدلى بىر سۆز صحبت بىلن شاعىرىن
محضرىندە اولوب گۆر گۆتورى عاشىق لىق صنعتىدە
اوندان چوخ اولوبدور.

عاشىق رسول موسىي زاده چوخلو داستانلار
بىلەرك امراه، گرگري محمد، كوراوغلو و ممد دىلبر
و احمد ابراهيم داستانلارىنى لاپ ياخشى و
كامىل ساياقدا بىلىردى. بو گۆركملى عاشىق لا
صحبت ائتدىكده خويون ساز چالماقدا لاپ ياخشى
عاشىقى «عاشىق تقى لطفى» ، سس ده
«عاشىق عليرضا اباذرى» و سۆز صحبت ده
«عاشىق ابراهيم سراولى» نى آد آپارىر. عاشىق
على رحمانى» نى ده خويون ايندى لىك ده لاپ
اوستاد عاشىقى آدلاندىرير.

عاشىق رسولون شعر طبعى اولاراق
قوشدوغو شعرلردن بىرىنى تقديم ئديرىك :

جمعه گونلري

سئوهرلر جمعه گونلري	گۆزل لره سئيره چيخارلار
گزه رلر جمعه گونلري	أللرينده دسته گوللر
باغلار دولو هئيو ناردی	اورين داغي باشي قاردي
دؤزه رلر جمعه گونلري	يوخسوللوق ايبيده عاردي
تورك دانيشار ديللريميز	آذربايجان ائللريميز
سال گيناآللاهين ياده	عاشيق رسول موسي زاده
بئزه رلر جمعه گونلري	چوخلاري ايتيريب جاده

عاشیق غلامرضا اژدري

عاشیق غلامرضا اژدري 1346-نجي ایلده
خویون بیلاوار کندینده دوغولارکن ایلک اوستادي
رحمتلي «عاشیق زینال یاقوتي» اولور. سونرالار
دا عاشیق اصلانین خدمتینده اولوب اونون ساز و
سؤزوندن باجاردیقجا فایدا لانماغا باشلايیر.
عاشیق غلامرضا اژدري خویون 72 ساز هاوالارینی
بوتون لوک له بيلمک له باشقا هاوالاری دا اوتاي
بوتاي دا چالي نیرلار باشاریر. عاشیق

داستانلاريندان لاپ آزيندان بيرمي بئشيني
بيله ركن بهرام گول اندام، محمود قنبر، احمد
ابراهيم، عليشاه، جمشيد شاه و شاه اسماعيل
داستانلاريني چوخ سئوديگي داستانلار آدلانديرير.

عاشيق غلامرضانين رحمتلي عاشيق اصلان
طالبين دن كي اوستادي ايدي چوخلي خاطيره لري
واردي كي ديئر: «عاشيق اصلان دئيه ردي كه
سازين توتماسي نين بير ياراشيقي وار. سازين
باشي هميشه اوجا اولار و سلطانلارا دا باش
اهيمز. بو صنعتي ياييب ائل ايچينده ديري
ساخلاماق، بوتون عاشيق لارين گؤره وي دير و گرك
باتيب گئتمه سي نين قاباغين آلاق. اوستاديم
عاشيق اسد دئيه ردي كي كئچميش ده هر گونه
بير صوحتي ميز وارايدى آما ايندي او
داستانلارين اوندان بيرى قالماييب ...»

عاشيق غلامرضا ايندي ليكده (1382- نجى
گونش ايلي) عاشيق سازيني گنج لره اؤيره تمك
ايچون كلاس آچيب دير و «عاشيق اصلان
موسيقي درنه يي» نين باشچي سي دير.

خوى عاشىقلارى
عاشىق غلامرضا شعرده «اويغون» تخلص ائدهرك
اونون بير شعريني سونوروق:

عاشىق اصلان ايچون

ميدان آچيب دوران قوردو
حقيقتي سئچدي اصلان
ائل ايچينده محبتي
اورهك لره ساچدي اصلان
شيرين كلام دولو هنر
يئتسين داده ساقى كوثر
هرطرفدن وئريب خبر
دوردد قاپيني آچدي اصلان
كؤنول لرده يادي قالدي
آغيزلاردا دادي قالدي
اؤزو گئتدي آدي قالدي
دونيا سوني هئچ دي اصلان
«اويغون» اوخور معمادن
هامي گئدهر بو جادهدن
ألين اوزدو بو دونيادن
هر نه ييندن كئچدي اصلان

عاشيق محرمعلي سلمان نوه سي

عاشيق محرمعلي سلمان نوه سي خويون
سئويملي عاشيق لاريندان ديركي 1322- نجى
ايلده خويون عبدالله كندينده آنادان اولوبدور. خويون
گؤركملي شاعير و يازيچي سي «ميرهادي

مظلومي» اونون حاققيندا بئله دئيير: «او غملي و
حزين هاوالاري چالماقلا باشاراتلي عاشيق
لاردان بيري دير و اونون سسي محزون لوڤدا اورهك
لري اسدير سه ده فيرتينالار جوشدوران بير سس
دير».

عاشيق محرمعلي نين خاص بير اوستادي اولماييب
مختلف آذربايجان عاشيق لاريندان گورگوتور
ائدهركن بو صنعتي اؤيره نيپ دير. آنجاق اؤزو دئيير:
«رحمتلي عاشيق اصلان طالبي نين وورغون
لاريندان ايديم. ساعاتلار جا گئديب اونون قفه
سينده اوتورارديم كي بلکه اوستاد اصلان ذوقه
گليب ساز و سؤزوايله بير نئچه آن چيخيش ائده و
بئله ليكله اونو دينله ييب سازي نه چشيد
چالماغينا باخماقلا، بلکه بيرزاد اؤيره نم و بلکه بئله
ليكله ده اؤيره نديك لريم آز اولماميشدير. عاشيق
اصلانين ساز و سؤزو مني واله ائده ردي و كسين
ليكله بيلي رم كي او اؤزوايله بير دونيا گؤزل ليك و
بيليگي تورپاقا آپاردي. داها چتين ديركي

عاشيق ليق دا اونون تايي اوستاد و قابيل بير
عاشيق دونيايا گله». عاشيق محرمعلي ايندي
ليكه ده خويون اوستاد عاشيقلاريندان سؤز آچديدا
«عاشيق عابباس تاج خاتوني» ني خويون
قوجامان و باشاريلي عاشيقي حسابا گتيرير.
عاشيق محرمعلي چوخلي عاشيق داستانلاريني
بيله ركن لاپ كاميل و گؤزل بيلديگي داستانلاردان
بئله آد آپارير: 1- عاشيق واله و زرنگار 2-
عاشيق غريب 3- طاهير ميرزه 4- صيدي
داستاني بو اوستاد عاشيقين ايندي ليكه ده
(1382- نجي گونش ايلي) خويون تبريز خيابانيندا
«رامسر» آدلي عاشيق قفهي سي واردير.

عاشیق علیرضا اباذری

گورکملی شاعیر و یازیچی میرهادی مظلومی
دئمیشکن عاشیق علیرضا اباذری سس کوراوغلو
سودور، گور، گوجلو، یوموشاق و گوزهل سسی
ایله شهرت تاپان عاشیق علیرضا 1335 نجی ایله

عليرضا ذيق
آنادان اولاركن 25 ياشيندان عاشيق ليقا اوز
گتيرميشدير.

رحمتلي عاشيق اعلان طالبي نين مکتبينده
بويـاـ باشا چاتميش بو آشيق، خويون حشرو
کندينده دوغولارکن شهرتي بوتون آذربايجانا
ياييليپ دير. بو صنعتکار عاشيق توي دوگونلرده
ساز و سوزوايله چيخيش ائدهرکن خلقين
محبتي ني قازانيپ حقيقت و معرفت نغمه کاري
اولور.

عاشيق عليرضانان دانيشديغيميزدا اونون ان
چوخ سئوديگي عاشيق لاردان سوروشدوق کي او
رحمتلي عاشيق اعلان طالبي ني سس ده و
سؤزده تايـسـيز و ميثلـي اولمايان عاشيق
آدلانديردي و ياشايانلاردان عاشيق عابباس تاج
خاتوني، عاشيق عابباس خنـهـيـهـلي، عاشيق تقـي
اباذري، عاشيق غلامرضا بيلاوارلي و عاشيق علي
رحماني ني ان چوخ سئوديگي و باشاريلي
عاشيقلاردان سايدي

عاشيق تقي ابادري

عاشيق تقي ابادري خلق ايچره شهرت قازانان
عاشيق لاردان بيريدير. او جان يولداشي عاشيق
عليرضا ابادري ايله توي- دوگونلرده بير گه اشتراك
ائدهركن، يوردوموزون ان سئويملي آشيق لاريندان
ساييلير.

عاشيق تقي ابادري 1334-نجي ايلده خويون
حشرو كندينده دوغولاركن 25 ياشيندان
عاشيق ليق صنعتينه اوز گتيرميشدير. آنجاق او
عاشيق ليقا 25 ياشيندان يوخ بلكه لاب كيچيك
ياشلاريندان و مكتب ايللريندن، هوس
گوسترميشدير. گونكر آيلار گؤزلردي كي قوجامان
ائل عاشيقي رحمتلي عاشيق اصلان بير توي
دعوت اولونا و او گوركمللي عاشيقين ساز و
سؤزونه قولاغ آسماق ايچون، درسي و ايشي
ياددان چيخاردا و بوسبوتون عاشيق اصلانين دينله
ييجي سي اول.

عليرضا ذيق

بو وورغونلوق و ايلگي باعث اولور عاشيق
تقي اباذري هئچ اوستاد گورمه دن ساز و سوزو
عاشيق لاردان اوزهل ليكله عاشيق اصلان و
عاشيق دهقاننا باخيب گورمك و قولاغ آسماقلا
اويره نه و ايندي ليك ده دهيرلي عاشيق لاردان
ساييلا.

عاشيق تقي اباذري ايله دانيشديقددا خويون
ساز بند عاشيق لاريندان سوز آچيلدي و عاشيق
تقي لطفي ايله عاشيق غلامرضا خليلي ني
خويون اوستاد سازيندلري تانيتديردي.

عاشيق تقي اباذري نين عاشيق داستانلارينا
بوسبوتون احاطه سي اولاراق «امراه» و «غلام
حيدر» داستانلارينى لاپ چوخ سئودىگي داستانلار
آنلاتدي.

عاشيق تقي اباذري خويون بوگونكو عاشيق
لاريندان «عاشيق علي رحمانى» ني اوستاد
عاشيق لاردان سايدى و اونون پارلاق گله جه يي
ايچون، اينانماسين سؤيله دي.

عاشیق علی رحمانی

عاشیق علی رحمانی خویون آدلیم عاشیق
لاریندان دیرکی عاشیق لیق صنعتی نین آدینی
اوجالتماقدا، سازی ایله سؤزوايله چوخلی ده یرلی
امکلی اولوبدور. او ایتگین داستانلارین دالیجا

عليرضا ذيق

گزيب بعضي داستانلارين دا دوزگون توپلانماسي
ايچون تلاش گؤستريب دير. عاشيق علي رحمان
نين گنج اولدوغونا باخماياراق ايندي ليك ده خويون
ساز و سؤز اوستادلاريندان بيرى ساييلير و اونون
پارلاق گله جه يي واردير. بو سئويملي عاشيق لا
بير دانيشيقي ميز اولوب كي اوخوجولاريميزا
سونوروق:

-اؤزونو تانيتديراسي نيز.

من عاشيق علي رحمان يام كي 1345 نجي
ايلده خويون «جعفرآباد» كندينده دوغولموشام.
جعفرآباد كندي چيلله خانايا ياخين بير يئردير كي
ممه ده، ايگده لي و چيركندي نن قونشودور.
عاشيق ليق صنعتي نه ده ييرمي بئش ياشيندان
باشلاميشام.

- اوستادي نيز كيملر اولوبدور:

بئش ايل «عاشيق دهقان» ين شاغيردي
اولموشام و بير نچه ايل ده عاشيق بولوتلا
رحمتلي عاشيق اصلانين محضرينده ده اولموشام
آما بير شاغيرد كي مي يوخ بلكه اونلارين بير

حئيرانى كىمى. عاشىق دىھقان اورمولودور و
عاشىق بولوت بابا ساعدى مراغەنىن بابا كلك
كندىندىن دىركى ايندى لىكدە اورمودا ياشايدىر. بو
اوستادلاردان باشقا، قديم اوستادلارنى سۆزلىرىندىن
دە فايدالانمىشام. اۆزەل لىك خويون نوبىھار
كافەسىندە اوخويان قوجامان عاشىقلاردان دا
اۆيرەندىك لىرىم چوخ اولوبدور.

- خويون اولوب كۆچن آدلىم آشىقلارىندىن بىر
نۆچە سىنى ساياسى نىز.

رحمتلى عاشىق اسدىكى عاشىق اصلانىن
اوستادى ايدى و رحمتلى عاشىق حبيب كى
عاشىق عابباس تاج خاتونى ايله عاشىق عباد
رضالو نون اوستادلارى ايدى. بىرى دە رحمتلى
عاشىق اصلان كى سازدا سۆزدە تاپسىزايدي.

- خوي عاشىقلارى طرفىندىن دئىلىن
داستانلاردان كى كتاب اولمايىلار بىر نۆچە سىنى
آد آپارين.

عليرضا ذيق

بابالئيسان، احمد ابراهيم داستاني، طاهر
ميرزه، بهرام و گول خندان، كوراوغلو و مهرديلبر و
لطيف شاه و ...

- بيز ائشيتديك كي ايندي ليك ده آذربايجاندا
عاشيق عابباس توفارقانلي داستاني ني سيزدن
كاميل بيلن بير آدام يوخدور، بو خصوصدا نظري نيز
ندير؟

عاشيق عابباس توفارقانلي داستاني ني 10
نفر اوستاد عاشيق دان ييغيشام و اونون كاميل
حالا توپلانماسي ايچون بؤيوك چابالار
گؤسترميشم. آما هله ليك اونو نوارا ييغماميشام
و سينه دفترimde دير.

- ايتيب گئدهن داستانلاردان نچه سيني آدا
آپاراسيز.

گؤيچك ايرضا و خسته قاسيم. گؤيچك ايرضاني
رحمتلي عاشيق اسدله رحمتلي عاشيق حبيب
بيلرديلر.

آمما ایندی چوخ آز عاشیق تاپیلار اونوبیلسین.
آمما من آراشدیریب گؤیچک ایرضانی تاپمیشام
خسته قاسیمی آما یوخ.

- سیز شعرده «خویلو ارشد» تخلص
اؤدیرسی نیز. چون سیجیلی ده آدی
نیز ارشد دیر و شعرلری نیز ده عاشیقلار
ایچره یاییلیب دی بیزه شعرلری نیزدن
بیرینی اوخویاسی نیز:

یارادانین قدرتی

امر اولوندی اول خدادن قویدو طوفان قیژها قیژ
یئر یاریلدی سوقئینه دی دولدو هریان قیژها قیژ
یارادانین قدرتین دن یئر اوزونو آلدی سو
دونیا به تغیر وئریلدی یاغدی باران قیژها قیژ

یاغدی باران قویدو طوفان گؤره نمیردی گؤز گؤز
یئر اوزونو سوآلمیشدی تمام صحرانی دوزو
اول دن میزان ائیله ییب هم گئجه نی گوندوزو
خلق اولونوب قدرتیندن نئجه عمان قیژها قیژ

عمانه دوندی گؤزوم یاشی دیده لر قان آغلادی
یعقوب یوسف دن اؤتری باغری باشین داغلادی
ایوبون مین بیر یاراسین بیر کلمه نن باغلادی
«خویلو ارشد» ایلاهی دان گلدی فرمان قیژها قیژ

عاشيق عباس تاج خاتوني

عاشيق عباس بهلولزاده كي عاشيق عباس
تاج خاتونيه معروف دي 1318 هـ ش چاپارا
ماحالي نين تاج خاتون آدلي كندينده آنادان
اولوبدي، او 20 ياشيندان بري خوي دياشاير و 44
ايل دير عاشيق ليق صنعتينده جانلاباشلا
چاليشير. عاشيق عباسين سازلا سؤزله ايلگي
لي بؤيوك بير ياراديجيليقي اولوب اودا امير ارسلان

داستانيني كاميل ساياقدا عاشيق داستانينا
چئورمه سي دير و اؤزدئديگي كيمي بو داستان
ايچون 95 قاتار سؤزقوشوب دور و 21 دفترده كي
21 نوارا ييغilib آذربايجان عاشيق داستانلاريني
آرتماسينا يارديمجي اولوب، بوقوجامان اوستاد
عاشيق لا قيسا جا بير دانيشيقي ميزاولوب كي
بيرليكه اوخويوروق:

- سيزين اوستادي نيز كيم ايدي؟

منيم اوستاديم رحمتلي عاشيق حبيب
شبانلوئي دي، عاشيق حبيبن ده اوستادي
رحمتلي عاشيق اسدايدي.

- سيزين له بير دؤوره ده عاشيق ليقا باشلايان
عاشيق لاردان بير نچه سيني ساياسي نيز:
رحمتلي عاشيق عابباس نقدعلي اوغلو،
مرحوم عاشيق علي اكبر مئيدانلي و ياشايان
لاردان عاشيق خليل له عاشيق قورباني آد آپارماق
اولار.

- هانسي عاشيق داستانلاريني بيليرسيز؟

خوي چوخوروندا ائله بير داستان يوخدوركي
دیللرده دئیله و من باشارمایام. مثلا محمود ايله
قنبر، بابالئيسان، ورقا و گلشاء، امراه و سرونار،
کوراوغلو و مهر دیلبر، شیکاري داستاني، قاجاق
کرم داستاني و ...

- ایتیب باتان داستانلاردان بير نچه سيني

سایاسي نيز:

عاشيق داستانلاريندان كي ايندي ليكده
ایتیب باتیلار و چتين آدام تاپیلاركي اونلاري
پيلسين و شايد ده هئچ تاپيلماس بو داستانلارين
آدين سايماق اولار: شکسته عابباس، شازدا
قاسيم، زورآولي حبيب و خسته قاسيم.

- قاجاق کرم داستاني نين بير نچه شعريني

بیزيم ايچون دئيه سي نيز

آي آغالار تعريف ائديم	گور نچه اوغلاندي کرم
ويرانه قويدو تيفلسي	داغيتيدي ايرواني کرم ...
توفنگين آلدی دستينه	سيغيلدي علي دوستينه
چيخدي الوندين اوستونه	ائيله بير دوراني کرم ...
کرم گئتدي سه هايانا	آختاريرلار يانا- يانا
خبر گنديب دي تهرانا	گنجيبدي ايراني کرم

- خويون ايندي ليكده ياشايان اوستاد عاشيق

لاريندان بير نئجه سيني آد آپارين:

خنيه لي عاشيق عابباس، سراولي عاشيق

ابراهيم، عاشيق علي رحمانى، عاشيق آلاه

وئردى وارلى و عاشيق عليرضا كي سسي چوخ

گؤزلدير.

- عاشيق لارين چتين ليك لريندن و كئچينمه

لريندن سؤز آچين.

عاشيق لار جوان چاغدان قوجاليقاجان هئچ

بريئردن حمايت اولماييرلار. نه بيمه لري واردي نه

ده صاباح قوجالاندا بازنشسته ليق لري. قوجاليب

آلدن دوشدو كده، زندگانلىق واقعن بيله لرينه بد

كئچير. تا جوان ديلاز آز- چوخ توي دا دويونده چاليب

اوخويورلار و گئچي نيرلر آما ياشلانديقدا دوغرودان

آل آتاجاق يئرلري اولمور.

بو ايشه بير فيكىر قىلنماليدي و مسؤول

لارگرك بونلارين هنرمند اولدوقولارينا اينانالار و گرك

بير چاره داليجا اولالار. عاشيق لاردان گرك حمايت

اولونا. اونلار بؤيوك شاعير و موسيقي چي ديلر و

عليرضا ذيق

فرهنگ و ارشاد اداره سي گرك اونلارين وارليقينا
اهميت وئره. يوخسا زامانلا بو ايشه علاقه
گؤسترهن آزالاجاق و بو صنعتين داليجا گئدهن
اولماياجاق.

- صحبت لريميزين سونوندا، اؤز قوشدوغوز
شعرلردن بيريني اوخوجولاريميز ايچون سوناسي
نيز:

ديوان

آي آغالار ازل باشندان قادير سبحان السلام
اليف الله، ب بسم الله سين سبحان السلام
قدرتinden خلق اولاندا تمام كل كائنات
آلتي گونده باشا گلدي عرش آسمان السلام
قدرتinden خلق ائيله دين آدمي گندين جانا
چكيلدي پنج تن نوري بهشت ده دوندو الوانا
اسم پاكي ثبت اولدي يازيلديلار رضوانا
بير محمد داده يئتهر آخر الزمان السلام
تمام دين لر سلطاني سان اي اسلام پايدار
يئر اوزونده مسلمانلار ائيله ر سنه افتخار
يوزاون دوردسوره جمع اولدي ذكر اولوندي آشكار
نام پاك كلام الله عزيز قرآن السلام
عاشيق عابباس تاج خاتوني عقليين ائيله تيغ سره
اسم علي ولي الله ذكر اولوندي ديللره

خوی عاشیق‌لاری

اوزمه دست دامنپندن دوشمه گینه خزللره
اون بیر اولادایله بئله شیر یزدان السلام

ضمیمہ :

افسانه‌ی خنیاگری از تبار رنج چنان در سوگم
فرو می‌برد که گویی از وری سالهایی که دورند،
باز نوای محزون او را می‌شنوم و جاودانگی، رازی
را با من در میان می‌نهند که می‌گوید: " تنها
صداست که می‌ماند"

سخن از خنیاگرب فرو بسته ، عاشیق اصلان دیار
است که یادش هنوز در دل‌های یاران به
شورانگیزی می‌تپد و ساز و نوایش پژواکی
می‌شود که از حصارهای تودرتوی زمان، ره به
سوی حال می‌گشاید و در امروزمان به سیر
سیمای پرغور مردی می‌نشینیم که روزی
دستانش آتشفشان نغمه‌ها بود و سینه‌اش
دریایی که تموجش نواهای حکمت.

او در رنج زیست و عمری با غم نام، روزان
و شبان را درهم دوخت و در قهوه‌خانه‌ی محقرش
دلشاد ایل گشت که هر از چندگاهی، به سمع
ساز و نوایش جمع می‌شدند. غم نان اگر

می‌گذاشت در اکنونمان از صدا و ساز او صداها
یادگاری در دیاران داشتیم و اما افسوس،
یادمانهایش چنان اندک و نادرند که این و آن در
آرشیوهای خصوصی‌شان نگه داشته‌اند و ای کاش
روزی هم‌تی می‌شد در جمع‌آوری نوارهایی که از
صدا و ساز او در ایل و تبار پراکنده است.

او را هرگز نمی‌توانم فراموش کنم! او‌یی که
آبروی صنعت خنیاگری در خوی بود و
«عاشیق»‌ها همه او را «اوستا اصلان» می‌گفتند.
استادی نام‌آور که شهرت‌اش از مرزها گذشته بود
و در هر جا که دلی به یاد آذربایجان می‌تپید
نغمه‌هایش را گوش می‌سپردند و خصوصاً سرود
آذربایجان‌اش چه شورها که بر دل نمی‌افکند.
«عاشیق اصلان» با همه نبوغ و عظمت‌اش،
هستی غریبانه‌ای داشت و در شهر و دیار خود
تنهاترین تنه‌ها بود. انسانی که با توان و
استعدادی شگرف، غریب ماند و کشف نشده
زیست و در دی ماه 1378 که چشم از جهان

فروست تازه مردم فهمیدند که چه نادره‌ی دورانی
را گم کرده‌اند.

«عاشیق اصلان» هنرمندی بود با نوائی
سحرانگیز و سازی پراعجاز. سازی که او می‌زد از
چنان قدرت سرشاری در آفرینش آهنگها برخوردار
بود که جز معجزه‌ای بر آن نمی‌شد نامی نهاد.
سازش‌اش نیز حکایت خود داشت. با سیصد سال
قدمت، کار گنجه بود و بزرگ مردی چون «عاشیق
حسین جاوان» ارمغانش داده بود. آهنگهایی که او
می‌نواخت اکنون به نام خود او در میان «عاشیق»
ها رواج دارد و خنیاگران براین‌اند که آهنگها را جز از
«عاشیق اصلان» از کس دیگری نشنیده‌اند.

از رنجی می‌گفتیم که با فقر در زندگی‌اش
سایه افکنده بود و چه سالها که بخاطر شرایط
خاص زمان و ممنوعیت ساز و آوایش به هیچ
عروسی پا نمی‌نهاد و زندگی بر او چنان سخت
می‌گذشت که نان پاره‌ای نیز از خلاقیت و هنرش
بر نمی‌انداخت. او مردمی‌ترین هنرمند خوی بود و
با همه مرارته‌ها همچنان در قهوه‌خانه‌اش، سرافراز

علیرضا ذیحق

حضور پیدا کرده و ساز خفته بر بقچه‌اش راه‌رگز از خود دور نمی‌کرد.

در اواخر عمرش، فرهیختگان تنه‌ایش ننهادند و از اقصای نقاط ایران و دنیا به دیدارش می‌شتافتند و اما دریغ که پیری شوق هم‌رمی را از او گرفته بود. دریغ سرانگشتان ناز او هنوز با ماست. سرانگشتانی که چون با ساز می‌آمیختند فریادگر درد مشترکی بودند از عصیانها، طغیانها و رنج‌وری‌ها و یاد او سرشک بر چشمانمان می‌دواند وقتی که او را یاد می‌آوریم به گاه ندای ملکوتی اذان که چون نوای دل‌انگیز اذان می‌شنید نوازش ساز را در لحظه‌اش قطع می‌کرد و می‌گفت:

«تا اینجا سهم روزی بود و از این به بعد شوق عبادت.»